

COELESTINUS III

PONTIFEX ROMANUS

NOTITIA HISTORICA

(Mansi, *Concil.*, XXII, 593)

Celestinus tertius, patria Romanus, qui auctore A Rogero prius Hyacinthus diaconus cardinalis Sanctæ Mariæ dictus fuerat, subrogatus est Clementi tertio anno Domini 1191, quarto Idus Aprilis. In vigilia Paschæ sacerdos, ipso Paschæ die pontificatum est consecutus. Henricum sextum ejus nominis regem Germaniæ, una cum uxore ejus Constantia, imperiali consecratione Romæ donavit. Postridie factæ coronationis, Tusculana civitas ad petitionem senatus Romani tradita, solotenus est desolata. Cumque imperator Apuliam et Siciliam, quam Tancredus invaserat, recuperare volens, magno exercitu Salernitanam civitatem expugnasset, et ad obsidionem Neapolis se contulisset, Constantiam imperatricem, quam Salernitani apud se relictam B proditioneque interceptam ad Tancredum in Sicilia regnantem transmiserant, Cælestinus pontifex per dominum Ægidium cardinalem diaconum e captivitate Tancredi liberatam ad imperatorem in Germaniam, quo morbus pestifer exercitum ejus invadens ab obsidione Neapolitana eum fugarat, suis expensis honorifice remisit.

Philippum Francorum regem expugnata Accone, olim Joppe dicta, ex Palæstina reversum, magna animi constantia aliquoties admonuit, ut Botildam regis Daniæ filiam, quam prætextu consanguinitatis alia superinducta dimiserat, non obstante sanguinis propinquitate, super qua ad instantiam regis dispensaverat, ad torum reciperet. Ad instantiam Aleonoræ matris Henricum imperatorem et Leopoldum C ducem Austriæ comminatione censurarum ecclesiasticarum monuit ut Richardum regem Angliæ, quem post aliquot victorias contra Soldanum obtentas, ex Palæstina, initis cum Soldano triennialibus induciis, redeuntem, in sinu Adriatico naufragantem, et ad territorium Viennense appellentem, Leopoldus dux Austriæ, idem quod vexillum ejus loco signi in hospitio suspensum in cloacam projici mandaverat, interceptit, captumque Henrici imperatoris arcissimæ custodiæ tradidit, a captivitate unius anni et sex septimanarum liberarent, reditisque obsidibus, eam etiã quam extorserat a captivo, ingentem pecuniarum summam integro

restituerent. Vinculis solutum regem matrî Aleonoræ per Moguntinum et Coloniensem archiepiscopos reddiderunt, pecuniam vero restituere contumaciter recasantes, pontifex merito gladium, quo solet punire, ecclesiasticum evaginando, utrumque excommunicavit. Leopoldus, contemptor censuræ ecclesiasticæ, gravem Dei vindictam in se subditisque suis expertus, tandem resipuit, et impetrata absolutione excommunicationis, magno corporis cruciatu spiritum emisit.

Henricus imperator in ea contumaciter obsurdens, præter eam quam in Terram Sanctam miserat expeditionem, nihil pie ac laudabiliter egisse invenitur. In Siciliam veniens, in eos Normannos qui defuncto Tancredo favissent, tam principes superstitis quam subditos incarcerando, et ementulando, carnificinam exercuit tantam, ut Constantia Augusta, ejus uxor, unica Normannorum regia superstes propago, eundem tanquam gentis suæ exterminium indigne ferens, adversus virum suum rebellando exercitumque armando, tandem coegerit, ut quas ipsa conjux volebat pacis conditiones acciperet. In Sicilia existens acerbissimam misit ad Alexium imperatorem Constantinopolitanum legationem, ab ipso petens quidquid terrarum olim in Oriente Wilhelmus rex Siciliæ ab Epidauro usque ad Thessalonicam civitatem occupasset, vel ut pro his tributum penderet. Summam talentorum sexdecim auri purissimi expilatione ecclesiarum et piorum locorum male collecti impetrasset, si non morte preventus fuisset. Nam dum hæc agebantur in Oriente, post oblatam regi Angliæ satisfactionem, petitamque ab excommunicationis sententia sibi inflictâ absolutionem, mortuus est mense Septembri anno Domini 1197, Friderico secundo regni Siciliæ hærede relicto. Quem pontifex optimus corona regia insignivit, postquam mater ejus Constantia, juxta decretum pontificium, a communi fama de partus sui suppositione se per juramentum expurgasset. Duces Palæstinæ, obitu imperatoris cognito, cum Saladini filium adversus se venire audissent, milites ad præliandum paratos ignominiose deserentes fugarunt. De obitu Cælestini, cuique in

locum illius subrogatione, Innocentius III in epistola ad Hierosolymitanum patriarcham ista ait: « Sane felicis memoriæ Cœlestino, Patre ac prædecessore, sexto Idus Januarii, anno Christi 1198, viam universæ carnis ingresso, et in Lateranensi basilica sepulto, tanta fuit inter fratres nostros super pontificis substitutione concordia, ut eo cœlitus desiderii ipsorum aspirante, qui facit utraque unum, et concurrentes parietes in se angulari lapide copulavit, omnes universaliter unum saperent, et idem singulariter postularent, nos in summum pontificem ipso die depositionis ejusdem prædecessoris nostri unanimiter assumentes, » etc. Unde patet sex annis, novem mensibus minus duobus diebus Cœlestinum Romanæ Ecclesiæ præfuisse.

NOTITIA DIPLOMATICA.

(*Philippus JAFFE, Regesta Romanorum pontificum, p. 886. Berolini 1851, 4o.*)

Epistolis Cœlestini III ascripti pontificatus anni sunt. Bullæ præbent sententiam hanc: **PERFICE GRESSUS MEOS IN SEMITIS TUIS**

Testes subscripti sunt:

Ep. Albanensis.	Albinus.	a	2 Mai.	1191 ad	12 Jul.	1196
» Ostiensis et Velletrensis.	Octavianus.	a	2 Mai.	1191 ad	10 Sept.	1197
» Portuensis et S. Rufinæ.	Petrus.	a	2 Mai.	1191 ad	10 Sept.	1197
» Prænestinus.	Joannes.	a	2 Mai.	1191 ad	9 Febr.	1196
Ti. S. Clementis cardinalis et Tuscanensis episcopus.	Joannes.	a	3 Jun.	1191 ad	27 Jul.	1197
Pr. card. tit. S. Anastasiæ.	Romanus.	a	3 Jun.	1191 ad	14 Jul.	1194
» » basilicæ XII apostolorum.	Pandulfus.	a	2 Mai.	1191 ad	13 Febr.	1196
» » S. Cæciliæ.	Petrus.	a	2 Mai.	1191 ad	28 Mai.	1197
» » SS. Joannis et Pauli tit. Pammachii	Melior.	a	27 Dec.	1191 ad	26 Jan.	1197
» » S. Laurentii in Lucina.	Cinthius.	a	8 Jun.	1191 ad	28 Mai.	1197
» » S. Marcelli.	Fidantius.	a	5 Mart.	1193 ad	25 Jun.	1196
» » S. Mariæ trans Tiberim tit. Calixti.	Guido.	a	13 Jun.	1191 ad	10 Sept.	1197
» » S. Martini tit. Equitii.	Hugo.	a	28 Jul.	1191 ad	10 Sept.	1197
» » S. Petri ad vincula tit. Eudoxiæ.	Petrus.	a	3 Jun.	1191 ad	27 Jun.	1191
	Bernardus.	a	5 Mart.	1193 ad	10 Sept.	1197
» » S. Praxedis, episc. Ariminensis.	Rufinus.	a	8 Jun.	1191 ad	13 Jun.	1191
» » S. Praxedis.	Solfredus.	a	5 Mart.	1193 ad	27 Jul.	1197
» » S. Priscæ.	Joannes.	a	25 Jul.	1193 ad	10 Sept.	1197
» » S. Pudentiænæ tit. Pastoris.	Jordanus.	a	2 Mai.	1192 ad	12 Mai.	1197
» » S. Stephani in Cælio monte.	Joannes.	a	8 Jun.	1193 ad	27 Jul.	1197
» » S. Susannæ.	Joannes Felix.	a	3 Jun.	1191 ad	13 Nov.	1193
Diac. card. S. Adriani.	Gerardus.	a	2 Mai.	1191 ad	10 Sep.	1197
» » S. Angeli.	Gregorius.	a	13 Jul.	1191 ad	10 Sep.	1197
» » SS. Cosmæ et Damiani.	Gratianus.	a	2 Mai.	1191 ad	28 Mai.	1197
» » S. Georgii ad Velum aureum.	Gregorius.	a	8 Jun.	1191 ad	10 Sept.	1197
» » S. Luciæ in Orthea (Orthea, Orthea).	Centius.	a	3 Mart.	1193 ad	14 Jul.	1194
» » S. Mariæ in Aquiro.	Gregorius.	a	3 Jun.	1191 ad	10 Sept.	1197
» » S. Mariæ in Cosmidin.	Nicolaus.	a	3 Jun.	1191 ad	28 Mai.	1197
» » S. Mariæ in Porticu.	Gregorius.	a	2 Mai.	1191 ad	10 Sept.	1197
» » S. Mariæ in Via lata.	Solfredus.	a	2 Mai.	1191 ad	26 Febr.	1193
	Petrus.	a	5 Mart.	1193 ad	29 Apr.	1193
» » S. Mariæ Novæ.	Bernardus.	a	3 Jun.	1191 ad	26 Febr.	1195
» » S. Nicolai in carcere Tulliano.	Ægidius.	a	7 Jul.	1192		
» » SS. Sergii et Bacchi.	Lotharius.	a	3 Jun.	1191 ad	27 Jul.	1197
» » S. Theodori.	Joannes.	a	3 Jun.	1191 ad	4 Oct.	1192
	Bobo.	a	5 Mart.	1193 ad	27 Jul.	1197
Date bullæ sunt p. m.						
Moysis S. R. E. subdiaconi vicem agentis cancellarii.		a	20 Apr.	1191 ad	2 Mai.	1191
Moysis S. R. E. subdiaconi Lateranensis canonici.		a	15 Mart.	1192 ad	7 Apr.	1192
		et d	13 Julii.	1192 ad	8 Mart.	1194
Ægidii S. Nicolai in carcere Tulliano diac. card.		a	3 Jun.	1191 ad	14 Jul.	1194
Centii S. Luciæ in Orthea diac. card. domini papæ camerarii.		a	6 Nov.	1194 ad	10 Sept.	1197